

CZU 028:027.53(478-22)=135.1

UN AN DE LECTURĂ ȘI CULTURĂ ÎN BIBLIOTECILE DIN RAIONUL HÎNCEȘTI: RETROSPECTIVA EDIȚIEI A VIII-A A PROGRAMULUI NAȚIONAL LECTURACENTRAL

*Tatiana DARII,
director, Biblioteca Publică Raională
„ÎPS Antonie Plămădeală”, Hîncești*

Rezumat: Articolul reflectă momentele esențiale ale ediției a VIII-a (2025) a Programului Național LecturaCentral din cadrul activităților organizate și desfășurate în bibliotecile publice din raionul Hîncești, care și-au propus drept scop promovarea cărții și a lecturii în rândul comunităților pe care le deservesc. Acest Program a demonstrat, o dată în plus, importanța colaborării între biblioteci, scriitori și alți parteneri pe segmentul lecturii ca mijloc de promovare a educației, dezvoltării personale și culturale. De asemenea, a fost reiterată necesitatea investițiilor în achiziții de carte, tehnologii moderne și resurse umane.

Cuvinte-cheie: Programul Național LecturaCentral, promovarea cărții și a lecturii, întâlniri cu scriitorii.

Abstract: The article reflects the essential moments of the 8th edition (2025) of the National Program LecturaCentral within the activities organized and carried out in the public libraries of the Hîncești district, which aimed to promote books and reading among the communities they serve. This Program demonstrated, once again, the importance of collaboration between libraries, writers and other partners in the reading segment as a means of promoting education, personal and cultural development. The need for investments in book purchases, modern technologies and human resources was also reiterated.

Keywords: National Program LecturaCentral, promotion of books and reading, meetings with writers.

Programul Național *LecturaCentral* este inițiat de I.P. Biblioteca Națională a Republicii Moldova pentru amplificarea rolului bibliotecii în stimularea lecturii, promovarea culturii lecturii, dezvoltarea

de parteneriate cu factorii de decizie interesați și cu responsabilități în domeniu. Programul are drept scop promovarea lecturii prin dezvoltarea competențelor de cultură a lecturii, cultura informației, pentru minimizarea analfabetismului funcțional, prin centrarea contribuțiilor bibliotecilor din Sistemul Național de Biblioteci, ale comunității, ale factorilor de resort în domeniu și a celor decizionali la formarea cetățenilor activi ai societății. Anual, în cadrul Programului Național LecturaCentral sunt organizate concursuri naționale, susținute de Ministerul Culturii al Republicii Moldova, în colaborare cu Comisia Națională a Republicii Moldova pentru UNESCO.

Într-o lume în care ritmul alert al vieții lasă tot mai puțin loc lecturii, Programul Național LecturaCentral s-a afirmat ca un adevărat reper, făcând un apel la valorile care ne definesc: cunoașterea, solidaritatea, identitatea culturală. LecturaCentral nu este doar o campanie de promovare a lecturii, ci un proiect viu, care reunește oameni, comunități și idei prin forța cuvântului – fie el tipărit sau digital. Programul și-a propus obiective clare, cu impact concret: să transforme lectura într-un instrument de dezvoltare personală și coeziune socială, prin sprijinirea bibliotecarilor, promovarea literaturii (în special, a poezilor autohtoni), integrarea tehnologiei și implicarea activă a comunității.

În raionul Hîncești, bibliotecile publice se implică activ în implementarea Programului Național LecturaCentral, organizând o serie de activități variate, dedicate tuturor categoriilor de vârstă și interes, după cum urmează:

- **cluburi de lectură tematice**, care încurajează dezvoltarea gândirii critice și dialogul între cititori;
- **întâlniri cu scriitori autohtoni**, menite să promoveze creația literară contemporană și să apropie publicul de autorii locali;
- **ateliere creative pentru copii și adolescenți**, care îmbină lectura cu desenul, teatrul sau scrierea creativă;
- **concursuri de lectură și recitare**, care stimulează interesul pentru literatură și exprimarea artistică;
- **campanii de promovare a lecturii în spații publice**, precum „Nicio zi fără lectură”, care aduc cartea mai aproape de oameni.

Prin aceste acțiuni, Programul Național LecturaCentral contribuie la dezvoltarea culturală a comunității din raionul Hîncești

și la consolidarea rolului bibliotecilor ca centre de educație, inspirație și coeziune socială. Cu toate acestea, provocările rămân semnificative și necesită soluții sustenabile pe termen lung. Printre dificultățile întâlnite se numără:

- a) finanțarea insuficientă în unele localități, care limitează posibilitățile de organizare a activităților culturale și de modernizare a bibliotecilor;
- b) accesul restrâns la resurse digitale și conexiune la internet, în special în zonele rurale sau defavorizate;
- c) scepticismul anumitor categorii de cititori, mai ales în rândul celor care nu percep lectura ca pe o activitate relevantă sau atractivă;
- d) lipsa de timp a publicului, adesea copleșit de responsabilitățile profesionale și familiale.

Depășirea acestor obstacole necesită eforturi comune – investiții în infrastructură, parteneriate locale și naționale, dar mai ales o convingere fermă că lectura rămâne o valoare esențială într-o societate educată și solidară.

În anul 2025, bibliotecile publice din raionul Hîncești au organizat o serie de activități frumoase și de succes, cu un impact semnificativ în comunitate, menite să promoveze lectura și să stimuleze implicarea cetățenilor. Sub egida Programului Național LecturaCentral, bibliotecile au organizat o serie de expoziții de carte cu tematici variate, menite să atragă interesul cititorilor de toate vârstele. Aceste expoziții au reflectat atât tematici educaționale și sociale, cât și valori culturale esențiale. Amintim următoarele titluri inspirate: „Oleg Serebrian – o voce de rezonanță a prozei basarabene”, „Povești care ne cresc frumos”, „Pagini de suflet din literatura română”, „Cartea – punte între generații”, „Femeia în literatură”, „Europa citește”, „Poeți ai neamului nostru”, „Lectura care unește”, „Cărți și autori care inspiră”, „Irina Nechit – vocea feminină a literaturii contemporane”, „Claudia Partole – cu inima aproape de cititor”, „Maria Pilchin – între cuvânt, identitate și spirit critic”, „Ivan Pilchin – o voce emblematică a literaturii contemporane din Moldova”.

În continuare, vă invităm să descoperiți unele dintre cele mai apreciate și memorabile activități desfășurate sub egida Programului Național LecturaCentral – inițiative care au avut un impact semnificativ în comunitate și au adus lectura mai aproape de oameni.

*

Un adevărat festin literar s-a produs la data de 20 martie 2025, la Biblioteca Publică Raională „ÎPS Antonie Plămădeală” din Hîncești – întâlnirea publicului hînceștian cu scriitorul, istoricul, politologul și diplomatul Oleg Serebrian. Activitatea a avut loc în cadrul Campaniei „Scriitorul la el acasă”, parte a Programului Național LecturaCentral, ediția a VIII-a, organizată de Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Publică Raională „ÎPS Antonie Plămădeală” din Hîncești, în colaborare cu Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al USM.

Oleg Serebrian sa a fost însoțit de Vera Osoianu, director adjunct, Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării în cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, care a vorbit despre ediția curentă a Programului LecturaCentral și despre personalitatea multidimensională a scriitorului. La întâlnire au fost prezenți: președintele raionului Iurie Levinschi, secretarul Consiliului raional Elena Toma, vicepreședin-

ții raionului Aliona Grigoraș și Dumitru Vartic, șefa Direcției Cultură și Turism Mariana Jalbă, specialistul principal în cadrul Direcției Cultură și Turism Valentina Cotorobai, precum și elevi, studenți, profesori, bibliotecari și utilizatori ai bibliotecii noastre.

În cadrul acestei întâlniri, după un mesaj de salut din partea lui Iurie Levinschi, Tatiana Darii, directorul Bibliotecii, a prezentat o revistă bibliografică după care elevii profesoarei de limba și literatura română de la LT „M. Eminescu”, Vera Tănase, s-au pronunțat pe marginea operei literare a lui Oleg Serebrian. De asemenea, cu reflexii despre lectură au venit și elevii profesoarei de limba și literatura română de la LT „M. Sadoveanu”, Aliona Rachiu. Apoi a urmat o sesiune de întrebări adresate scriitorului. Cu momente muzicale pentru oaspeți și public au evoluat elevii Școlii de Arte „Timotei Bătrânu”: Vlad Cociu la saxofon (profesor Sergiu

Bălănuță) și Victoria Cociu la pian (profesoară Zarema Bîtcă). În final, șefa Direcției Cultură și Turism, Mariana Jalbă, a venit cu un mesaj de apreciere pentru distinsul oaspete. Activitatea a fost moderată de metodista Elena Zaițev.

[Impact: 134 participanți, 24 documente promovate, 6 materiale promoționale, 3 materiale video, 10265 vizualizări]

*

În spiritul Programului Național LecturaCentral, bibliotecile pentru copii din municipiul Hîncești se remarcă printr-o implicare activă în organizarea de evenimente menite să promoveze lectura și dragostea pentru carte. Prin activități creative, lecturi cu voce tare, întâlniri cu autori și expoziții tematice, aceste biblioteci devin ade-

vărate centre de formare culturală, unde copiii sunt încurajați să exploreze lumea cuvintelor și să-și dezvolte imaginația încă din primii ani de viață. Un exemplu remarcabil de bibliotecă activă este Filiala pentru copii din Hîncești, care se distinge prin inițiative variate și constante dedicate promovării lec-

turii în rândul copiilor. Aceasta organizează frecvent activități culturale, ateliere educaționale, expoziții de carte etc. Filiala Bibliotecii pentru Copii din municipiul Hîncești, condusă de doamna Olesea Sîrbu, desfășoară o colaborare activă și fructuoasă cu toate instituțiile de educație timpurie din municipiu. În cadrul Programului Național LecturaCentral, au fost organizate numeroase activități, atât în incinta bibliotecii, cât și în grădinițe, având ca scop apropierea celor mici de lumea poveștilor. Copiilor li s-au citit cu voce tare cărți atent selectate, precum: *O prietenie adevărată* de Catherine Girard-Audet, *Aricioaica-doctoriță* de Aurel Scobioală, *Cartea fără*

poveste de Carolina Rabei, *Singur acasă (Home Alone)* – poveste ilustrată, și multe altele care stimulează imaginația și dezvoltarea emoțională a celor mici. Această colaborare eficientă dintre bibliotecă și instituțiile preșcolare demonstrează, încă o dată, că dragostea pentru lectură se cultivă încă din copilăria timpurie, devenind o bază solidă pentru formarea viitorilor cititori.

[Impact: 72 participanți, 27 documente promovate, 7 materiale promoționale, 1 material video, 6543 vizualizări]

*

Luna aprilie, când se sărbătorește Săptămâna Cărții și Lecturii pentru Copii, a oferit un cadru perfect pentru organizarea și desfășurarea unui eveniment deosebit de frumos cu scriitoarea Claudia Partole, care a avut loc la data de 15 aprilie în Biblioteca Publică din satul Cioara. Evenimentul a fost organizat de bibliotecara Ludmila Cosovanu, în colaborare cu Gimnaziul „Sergiu Andreev” (director – Galina Gherela). La acel eveniment, Biblioteca Publică Raională Hîncești a fost reprezentată de metodista Elena Zaițev și șefa Serviciului dezvoltarea colecțiilor Irina Rotaru.

Elevii ghidați de profesori au prezentat un program bine pregătit, ce a constat din recitaluri de poezii din creația autoarei, scenete pe baza prozelor sale, precum și au interpretat cântece pe versurile Claudiei Partole. La rândul său, autoarea a răspuns la multele întrebări adresate de copiii curioși, care i-au citit cu mare plăcere cărțile și au invitat-o în localitatea lor cu ocazia lansării noilor cărți. Claudia Partole a apreciat frumoasa colaborare dintre școală și Bibliotecă, menționând că doar în comun se pot realiza lucruri frumoase, iar copiilor li se cultivă iubirea pentru carte și lectură. A fost un eveniment

deosebit de frumos, demonstrând importanța faptului de a aduce scriitorii mai aproape de cititori pentru a interacționa cu ei pe viu, nu doar prin cărți!

[Impact: 87 participanți, 47 documente promovate, 10 materiale promoționale, 1 material video, 5678 vizualizări]

*

Luna mai, când natura renaște în culori vii și aerul se umple de parfumul primăverii, este momentul prielnic pentru a sădi în suflete dragostea pentru carte și lectură. În această atmosferă plină de prospețime și speranță, Biblioteca Publică din Pogănești a organizat, la data de 7 mai 2025, în cadrul Clubului Literar „Homo Aestheticus”, cu genericul „Covorul cu bujori”, o întâlnire frumoasă cu scriitoarea Irina Nechit. Activitatea a fost desfășurată în cadrul Campaniei „Scriitorul la el acasă”, parte a Programului Național LecturaCentral, susținut de

Ministerul Culturii al Republicii Moldova, precum și cu prilejul desfășurării Programului Național de Acțiuni Educaționale și Cultural-Artistice „Anul Mihai Eminescu”. Evenimentul a fost organizat de către biblioteca Aliona Cristea, în colaborare cu instituția de învățământ și administrația publică locală. La activitate au participat elevii din gimnaziul satului, susținuți de profesori. Aceștia au recitat poezii, au cântat și au dansat, au interacționat cu scriitoarea și au creat o atmosferă de adevărată sărbătoare. La acest eveniment, Biblioteca Publică Raională din Hîncești a fost reprezentată de bibliotecarele Mariana Pascaru și Elena Rotaru, care au venit să-și susțină colega.

[Impact: 125 participanți, 12 documente promovate, 3 materiale promoționale, 1 material video, 8670 vizualizări]

*

Un adevărat regal al cărții și lecturii s-a produs la data de 16 septembrie 2025 în Biblioteca Publică Sărata Galbenă, unde scriitoarea Claudia Partole s-a întâlnit cu cititorii din localitate. Bibliotecarele Nelea Papuc și Elena Daud, cu susținerea administrației publice locale și a

Direcției Cultură și Turism Hîncești, au organizat această întâlnire în cadrul Programului Național LecturaCentral și a Campaniei „Septembrie, nicio zi fără lectură”. La această activitate au participat și Valentina Cotorobai, specialist principal din cadrul Direcției Cultură și Turism, Elena Zaițev, metodista Bibliotecii

Publice Raionale, și Elena Paladi, șef Serviciu multimedia. Biblioteca a fost neîncăpătoare, elevii fiind prezenți în număr mare, dornici să interacționeze cu autoarea și să-i pună multe întrebări. De asemenea, în cadrul activității,

Biblioteca Publică Sărata Galbenă a beneficiat de o donație de carte din partea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova.

[Impact: 65 participanți, 27 documente promovate, 3 materiale promoționale, 1 material video, 2543 vizualizări]

*

Programul Național LecturaCentral în raionul Hîncești a culminat cu un eveniment literar de excepție, încununând această caravană a cărții și lecturii pentru anul 2025. La 30 septembrie, în Biblioteca Publică Raională „ÎPS A. Plămădeală” Hîncești, s-a desfășurat întâlnirea scriitorilor Ivan și Maria Pilchin cu cititorii din instituțiile educaționale din municipiul Hîncești. Această activitate a fost organizată în cadrul Programului Național „LecturaCentral”

și a Campaniei Naționale „Septembrie, nicio zi fără lectură”. La activitate au fost prezenți: Valentina Cotorobai, specialist principal în cadrul Direcției Cultură și Turism Hîncești; Vera Tănase, profesoară de limba și literatura română la LT „M. Eminescu”; Nina Bivol, profesoară de limba și literatura română la Gimnaziul „M. Viteazul”; Natalia Dobraș, psiholog la LT „M. Lomonosov”; Ana Gîrlanu, bibliotecară la Școala Profesională Hîncești; Elena

Diffirencu, bibliotecară la LT „M. Sadoveanu”; Liuba Moraru, bibliotecară la Gimnaziul „M. Viteazul”; Anadela Tofilat, specialist în Primăria municipiului Hîncești; elevi și utilizatori ai bibliotecii noastre.

În debutul activității moderate de metodista Elena Zaițev, cu o piesă la pian a evoluat Cornelia Rusu, elevă la Școala de Arte „Timotei Bătrânu” (profesoară Zarema Bîtcă). Ulterior, cu un mesaj de salut și diplome de apreciere pentru invitații noștri a venit directorul Bibliotecii Publice Raionale – Tatiana Darii, după care elevii de la instituțiile menționate au prezentat impresii de lectură, recenzii, au recitat și chiar au oferit momente teatralizate pe baza cărților *Omul-acvariului* și *Și tu, Iohanana* de Ivan Pilchin, precum și *Doggy* și *Băiețelul din teatru* de Maria Pilchin. Elevii au atras atenția în discuții profunde și captivante, adresându-le întrebări, astfel încât dialogurile au scos la iveală multe detalii interesante din viața și activitatea cuplului Pilchin și au creat punți interculturale de valoare. Elevii au demonstrat o foarte bună pregătire, fapt pentru care aducem mulțumiri profesoarelor îndrumătoare: Vera Tănase (LT „M. Eminescu”), Aliona Rachiu (LT „M. Sadoveanu”), Nina Bivol (GM „Mihai Viteazul”) și Natalia Tanurcova (LT „M. Lomonosov”).

*

Acestea au fost câteva dintre evenimentele culturale de referință din palmaresul programului de promovare a lecturii

LecturaCentral, ediția a VIII-a. Prin implicarea bibliotecarilor, a scriitorilor și a comunităților locale, lectura a fost adusă mai aproape de oameni, devenind un liant între generații, un motor al cunoașterii și o sărbătoare a cuvântului scris. Aspirația noastră pentru viitor este de a transforma lectura într-un element central al vieții comunitare – un mijloc de educație continuă, dialog intergenerațional și dezvoltare personală. Privind spre orizont, Programul LecturaCentral își conturează un parcurs clar și ambițios pentru a-și amplifica impactul și a asigura sustenabilitatea:

- dezvoltarea parteneriatelor locale autentice, alături de școli, autorități locale și organizații nonguvernamentale, pentru ca lectura să devină parte integrantă și vie a comunităților;
- îmbunătățirea continuă a competențelor bibliotecarilor prin formări în domeniul media și al alfabetizării digitale, adaptându-se astfel la noile provocări ale erei informaționale;
- crearea unor programe inovatoare dedicate tinerilor, care să stimuleze voluntariatul cultural, să promoveze proiecte multimedia și să îmbine creativitatea artelor vizuale cu literatura;
- implementarea unui proces constant de monitorizare și evaluare, bazat pe sondaje, feedback direct și analiza comportamentului cititorilor, pentru a ajusta și perfecționa permanent strategiile.

Este elocvent mesajul doamnei Vera Osoianu, director adjunct Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării a BNRM, într-un interviu recent: „Nu putem cunoaște cu exactitate ce ne va aduce viitorul, dar știm cu siguranță că lectura ne va rămâne mereu o busolă esențială, călăuzindu-ne prin schimbările timpului și deschizându-ne orizonturi noi”. Această viziune reflectă angajamentul Programului Național LecturaCentral de a transforma lectura într-un pilon al educației și coeziunii sociale, pregătind terenul pentru o societate mai informată și mai implicată.

Referințe bibliografice

1. *Instantanee de la Ședința Clubului Literar „Homo Aestheticus” cu genericul „Covorul cu bujori ajunge la Pogănești: întâlnire cu scriitoarea Irina Nechit”*. Online. Disponibil: <https://www.facebook.com/BibliotecaNationala/posts/instantanee-de-la-%C8%99e-din%C8%9Ba-clubului-literar-homo-aestheticus-cu-genericul-covorul/1106048894886040/> [accesat 19.09.2025].

2. *Instantanee de la Ședința Clubului Literar „Homo Aestheticus” cu genericul „Războiul, pacea și lumea: întâlnire cu scriitorul Oleg Serebrian”*. Online. Disponibil: <https://www.facebook.com/BibliotecaNationala/posts/instantanee-de-la-%C8%99e-din%C8%9Ba-clubului-literar-homo-aestheticus-cu-genericul-r%C4%83zboiu/1066790012145262/> [accesat 19.09.2025].
3. *Întâlnire cu scriitoarea Claudia Partole, Biblioteca Publică Sărata Galbenă, Hîncești*. Online. Disponibil: <https://www.facebook.com/groups/205286133498142> [accesat 19.09.2025].
4. *La Tribuna Programului Național Lectura Central – Excelența Sa dnul Oleg Serebrian!*. Online. Disponibil: https://bibliotekahin-cesti.blogspot.com/2025/03/biblioteca-publica-raionala-ips-antonie_21.html [accesat 19.09.2025].
5. *LecturaCentral: Grup public Facebook*. Online. Disponibil: <https://www.facebook.com/100057278087363> [accesat 19.09.2025].
6. *Regulament de organizare și desfășurare a concursurilor naționale în cadrul Programului Național LecturaCentral (PNLC)*. Online. Disponibil: http://bnrm.md/files/accesDedicat/LecturaCentral/REGULAMENT_Concursuri%20PNLC%202025 [accesat 19.09.2025].
7. *Scriitoarea Claudia Partole – la Cioara în cadrul Programului Național LecturaCentral*. Online. Disponibil: <https://www.facebook.com/100057278087363/posts/scriitoarea-claudia-partole-la-cioara-%C3%AEn-cadrul-programului-na%C8%9Bional-lecturacent/1178244250761500/> [accesat 19.09.2025].

CZU 028:027.53(478-22)=135.1

CAMPANIA NAȚIONALĂ
„SĂ CITIM ÎMPREUNĂ!”
(EDIȚIA A XIV-A) – O CARAVANĂ
CULTURALĂ CU ACTIVITĂȚI
DE IMPACT ÎN RAIONUL HÎNCEȘTI

*Elena ZAIȚEV,
metodistă, Biblioteca Publică Raională
„ÎPS Antonie Plămădeală” Hîncești*

Rezumat: Articolul oferă o retrospectivă a Campaniei Naționale de promovare a lecturii „Să citim împreună!” (ediția a XIV-a), inițiată de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, subliniind relevanța promovării lecturii de calitate în localitățile din țară, în mod special în comunitățile din raionul Hîncești. Autoarea reliefează rolul cultural al acestei Campanii și importanța